

Proiect final

**Programul FinTTT - Formarea personalului didactic din
învățământul preuniversitar în domeniul financiar nebancar
(FinTTT)**

Piața pensiilor private – Sistemul pensiilor private

Realizat de: Péterfi Levente-György

OPIS

Proiect didactic.....	3
Fișa de lucru nr. 1	9
Fișa de lucru nr. 2	10
Instrumente de evaluare formativă/sumativă utilizate la finalul lecției în vederea determinării gradului de însușire a noilor cunoștințe și abilități	11
Test predictive cu barem	17
Resurse materiale	20

Proiect didactic

Profesor: Péterfi Levente-György

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială „Wesselényi Miklós” Ghindari

Disciplina: Educație Economico - financiară

Clasa: a VIII-a; 1 oră pe săptămână

Unitatea de învățare: Piața pensiilor private

Tema / Subiectul: Sistemul pensiilor private

Tipul lecției: Lecție de predare – învățare – evaluare

Obiectivul fundamental: Însușirea cunoștințelor referitoare la sistemul de pensii private, tipuri de pensii private.

Competențe generale:

1. Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social.
2. Cooperarea pentru realizarea unor activități și pentru investigarea unor probleme specifice diferitelor grupuri și comunități, prin asumarea unor valori și norme sociale și civice.
3. Participarea responsabilă la luarea deciziilor prin exercitarea spiritului de inițiativă și întreprinzător, respectiv prin manifestarea unui comportament social, civic și economic activ

Competențe specifice:

1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației economico-financiare cu referire la fapte evenimente economico-financiare.
2. Manifestarea interesului pentru identificarea diferitelor tipuri de pensii private
3. Alegerea unor produse de pensii private

Strategii didactice:

a. Metode și procedee didactice: Conversația, Explicația, Problematizarea, Observarea independentă, Învățarea prin descoperire, Exercițiul.

b. Forme de organizare a activității: Frontală, individuală, pe grupe.

Evaluarea:

1. Inițială, prin întrebări deschise adresate elevilor din lecția anterioare

2. Continuă, pe tot parcursul desfășurării activității de predare-învățare-evaluare.
3. Orală, prin stimularea participării elevilor la formulări de răspunsuri
- 2) Completarea fișelor de lucru individuale.

Resurse:

- manualul de Educație socială de clasa a VIII-a, Editura Litera, Autori: Elena Lucia Bălan, Ortansa Moise, Violeta Elena Hera, 2020

- laptop

- prezentare ppt

- fișe de lucru

- tablă

- cretă

Etapele desfășurării lecției

- moment organizatoric

- actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară

- anunțarea subiectului și a obiectivelor urmărite

- desfășurarea lecției

- asigurarea feed-back-ului
- evaluarea cunoștințelor

Bibliografie:

1. Programa școlară pentru disciplina Educație socială - Educație Economico-financiară, clasele V-VIII, aprobată prin OMEN Nr. 3393 din 28.02.2017, București 2017
2. Manualul de Educație socială - Educație Economico-financiară de clasa a VIII - a, Editura Litera, Autori: Elena Lucia Bălan, Ortansa Moise, Violeta Elena Hera, 2020.
3. Sistemul de pensii privat – material prezentat în cadrul programului de formare profesională continua FinTTT
4. Aplicații pensii private - material prezentat în cadrul programului de formare profesională continua FinTTT
5. Manualul practic pentru utilizatorul de servicii financiare, Editura AGIR
6. <https://www.metropolitanlife.ro/blog/economii-pentru-un-viitor-mai-sigur/ghidul-pensiilor-totul-despre-pensia-privata/>

DESFĂȘURAREA LECȚIEI:

Etapele lecției	Activitatea depusă de:		Strategia didactică			Evaluare
	profesor	elevi	metode	mijloace	organizare	
1.Moment organizatoric:	1. Verifică prezența 2. Pregătește materialul necesar desfășurării orei în condiții optime	1. Comunicarea absențelor 2. Pregătirea pentru lecție	Conversația Explicația	Catalogul clasei Caietele elevilor și manualele	Activitate frontală	Capacitatea de concentrare a atenției
2.Actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară	Se desfășoară frontal pe baza întrebărilor din lecțiile anterioare. Verificarea cunoștințelor se face prin întrebări deschise adresate frontal elevilor: - Ce reprezintă sistemul de pensii? - Pe ce se bazează? - Care sunt tipurile de pensii? - Care este limita de vârstă ca o persoană să primească pensie de stat? - Care este perioada de cotozație pentru pensia de stat? - Cum se împarte pensia de stat? - Cine are drept la pensie anticipate? - Cine sunt aceste personae? - Cine pot beneficia de pensia de invaliditate? - Care pot fi aceste cauze? - Este condiționată de limita de vârstă? - Cine sunt beneficiarii pensiei de urmaș? - Până la ce vârstă pot beneficia copii de acest tip de	Ascultă și răspund la întrebări. de ex.: - Acordă o sumă de bani persoanelor care sunt pensionari - pe ajutorul reciproc dintre generații - publică, privată - pentru femei 63 de ani, iar pentru bărbați 65 - minim 15 ani, maxim obligatoriu 35 - anticipată, anticipate parțial, de invaliditate, de urmaș - cei care au lucrat în condiții deosebite - polițiști, militari, mineri - persoanele care și-au pierdut capacitatea de muncă - boli, accidente de muncă - nu - membrii familie: copii, soț, soție 26 de ani	Conversația Explicația	Grafică de prezentare cu structura sistemului de pensii fluturaș de salariu	Activitate frontală	Capacitatea de concentrare a atenției

	<p>pensie? - Care este condiția ca să primească această pensie?</p>	<p>- să-și continue studiile</p>				
<p>3. Anunțarea subiectului și a obiectivelor urmărite (vizate)</p>	<p>Anunț tema lecției de astăzi: Sistemul pensiilor private Se precizează obiectivele lecției: La finalul lecției veți ști să: - când a luat naștere în România - de ce a fost introdus - cum este structurat - care sunt caracteristicile Pilonului II, III și IV - care sunt instituții ale pieței de pensii private - cum se poate face transferarea de la un fond de pensii la altul - care sunt avantajele și dezavantajele respectiv riscurile și beneficiile</p>	<p>Elevii sunt atenți și notează titlul în caiete</p>	<p>Conversația Observarea independentă</p>	<p>Tablă Cretă Caietul de educație socială</p>	<p>Activitate individuală</p>	<p>Capacitatea de a reține tema / subiectul lecției, dar și obiectivele noii lecții</p>
<p>4. Desfășurarea lecției</p>	<p>Cere elevilor să urmărească atent graficul desenat pe tablă cu diferite culori, să fie atenți la ce se comunică și să noteze pe caiete cele subliniate Le spune elevilor cum este structurat sistemul de pensie din România, încercuind pensia publică cu o culoare și cele private cu o altă culoare. Le cere elevilor să identifice cele private. Le cere elevilor să definească procentul de redistribuire din CAS ce revine Pilonului II Explică elevilor când, de ce a fost</p>	<p>Sunt atenți la îndrumările profesorului, urmăresc atent prezentările și explicațiile Cu ajutorul graficului desenat pe tablă elevii identifică pensiile private. Elevii urmăresc atent îndrumările profesorului și citesc din grafic procentul ce revine Pilonului II din CAS care este de 3,75% Urmăresc explicațiile</p>	<p>Conversația Explicația Observarea independentă Exercițiul</p>	<p>Manualul de educație socială Fluturaș</p>	<p>Activitate individuală</p>	<p>Capacitatea de a recunoaște diferitele tipuri de pensii private</p>

	<p>introdus și cine au dreptul la această pensie și unde și în ce scop sunt investiți sumele.</p> <p>Se trece la un exercițiu care a fost folosit și în ora precedentă când a fost calculat dintr-un fluturaș procentul de contribuție la Pilonul I din CAS.</p> <p>Le cere elevilor să calculeze valoarea Pilonului II pentru o lună.</p> <p>Urmărește calculele eleviilor și verifică rezultatele</p> <p>După definirea Pilonului II se trece la Pilonul III</p> <p>Explică eleviilor caracteristicile acestora care este facultativă față de Pilonul II care este obligatorie.</p> <p>Scrive pe tablă care sunt instituții ale pieței de pensii private și explică cum se poate face transferul de la un fond de pensii la alta.</p> <p>Desenează un tabel pe tablă și explică care sunt avantajele, dezavantajele, riscurile și beneficiile fiecărui tip de pensii.</p>	<p>profesorului și notează în caiet</p> <p>Elevii ascultă explicațiile profesorului.</p> <p>Identifică pe fluturaș CAS-ul.</p> <p>Se calculează în grupe de câte 4 elevi valoarea Pilonului II după fluturașele distribuite.</p> <p>Notează în caiete rezultatele primite.</p> <p>Ascultă pe profesorul, notează în caiete schița lecției prezentată pe tablă</p>				
7.Asigurarea feed-back-ului (Fixarea noilor cunoștințe)	<p>Desenează pe tablă un tabel în care la antet sunt scrise tipurile de pensii private.</p> <p>Le cere eleviilor să scrie la fiecare câte trei concepte pe care le caracterizează.</p>	<p>Desenează, ascultă pe profesor și completează tabelul cu concepte corecte.</p>	<p>Conversația</p> <p>Explicația</p>	<p>Tabel</p>	<p>Activitate frontală</p> <p>Activitate individuală</p>	<p>Capacitatea de a răspunde la întrebările profesorului referitoare la îndeplinirea sarcinilor de lucru</p>
8.Evaluarea cunoștințelor	<p>Să completeze un test de evaluare prin metoda ciorchinelui</p>	<p>Elevii completează ciorchinele</p>	<p>Observarea independentă</p> <p>Exercițiu</p>	<p>Ciorchinele</p>	<p>Activitate frontală</p> <p>Activitate individuală</p>	<p>Capacitatea de a completa testul</p>

Schița lecției

- sistemul pensiilor private a fost introdus în 2007
- a fost structurat pe doi piloni:
  1. Pilonul II (obligatorie)
  2. Pilonul III (facultativă)
- mai târziu a fost introdus Pilonul IV
  1. Pilonul II:
    - este obligatorie până la vârsta de 35 de ani
    - opțional între 35-45 ani
    - este retras din CAS în procent de 3,75
    - este transferată într-un cont separat
    - suma obținută este investită în diverse titluri de valoare
  2. Pilonul III:
    - este facultativă
    - sumele strânse sunt administrate de companii private
    - sumele sunt investite
  3. Pilonul IV:
    - este opțională
    - pot participa persoane cu contract de muncă sau cei care au activități independente

Instituții ale pieței de pensii private:

- fonduri de pensii
- societățile care se ocupă cu investițiile din fondurile de pensii se numesc administratori -
- instituția care supraveghează și controlează se numește ASF (Autoritatea de Supraveghere Financiară).

Avantaje și beneficii:

- beneficiază de aceste pensii orice persoană care contribuie
- sumele de bani se strâng în contul individual al participantului
- participanții pot beneficia de o pensie mai mare decât sumele cu care au contribuit
- se pot verifica sumele de bani strânse în cont

Riscuri și dezavantaje:

- nu se primesc imediat pensiile, pentru că banii sunt investiți pe termen lung
- se poate alege cu un profit mai mic

Fișă de lucru nr.1

Citiți cu atenție afirmațiile de mai jos. Dacă considerați că afirmația este corectă încercuiți litera a. care înseamnă că propoziția este adevărat din punct de vedere al conținutului, iar dacă considerați că nu este corectă încercuiți litera b. care înseamnă că este fals.

1. Sistemul pensiilor private din România a fost introdus în anul 1990.

a. Adevărat

b. Fals

2. Pilonul II este o pensie privată obligatorie.

a. Adevărat;

b. Fals.

3. Din CAS se retrage 3,75% pentru Pilonul II.

a. Adevărat;

b. Fals.

4. Pilonul III este o pensie obligatorie.

a. Adevărat;

b. Fals.

5. Avantajul unui pensii private este că sumele de bani strânse se pot moșteni.

a. Adevărat;

b. Fals.

6. Fondul de pensii Pilonul II se poate da falimet.

a. Adevărat;

b. Fals.

7. Sumele de bani aflate în conturi, strânse pentru Pilonul II nu se pot verifica.

a. Adevărat;

b. Fals.

8. Pensia administrată privat (Pilonul II) este obligatorie până la vârsta de 35 ani.

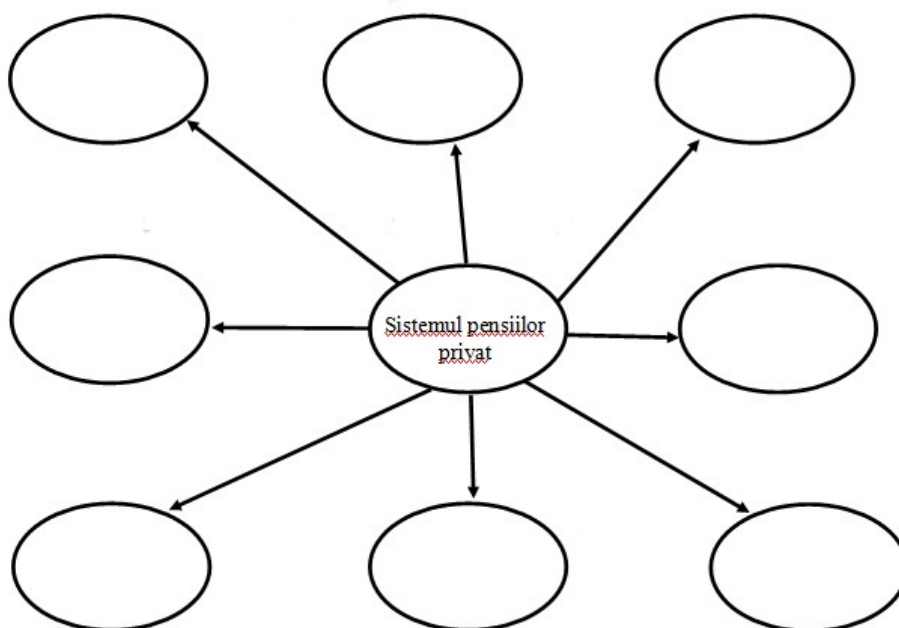
a. Adevărat;

b. Fals.

Timp de lucru 10 minute

Fișă de lucru nr. 2

Prin metoda chiorchinelui completați spațiile libere cu cuvinte (sintagme) în legătură cu propoziția nucleu Sistemul pensiilor private

Timp de lucru 5 minute.

Pentru fiecare răspuns corect primiți câte un punct.

Test de evaluare sumativă

Pentru rezolvarea tuturor itemilor se acordă 90 de puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte.

Timpul de lucru este 50 minute.

I. Completați spațiile libere cu noțiunile corespunzătoare:

Pilonul II este sistemul de pensii administrat .....1....., în care se plătește o sumă de bani (o contribuție) .....2..... pentru persoanele ce au vârsta până în 35 de ani și .....3....., pentru persoanele ce au o vârstă cuprinsă între 35-45 de ani. Această contribuție este reținută din .....4..... și se scade din cea pentru Pilonul I, adică 25 % din salariul brut al angajatului reprezintă contribuția pentru asigurările sociale (CAS) și se va retrage din aceasta 3,75% pentru a fi distribuiți în fondul .....5..... administrat privat (Pilon II), astfel 21,25% rămași vor fi transferați în fondul pensiei publice (Pilonul I). Contribuția către Pilonul II va fi transferată într-un cont separat de pensia publică (Pilon I) și investită în diverse titluri de .....6....., urmând să se întoarcă la angajat în momentul în care se pensionează.

(Fragment din cursul FinTTT Sistemul de pensii privat)

Lista noțiunilor: privat, obligatorie, opționale, salariu, pensiei, valoare)

6X0,5=3 puncte

II. Alegeți varianta corectă de răspuns:

1. Ca instrument de loializare poate fi oferită de către angajator:

- a.) pensia publică
- b.) pensia facultativă
- c.) pensia ocupațională
- d.) pensia administrată privat

2. Pensia administrate privat este:

- a.) obligatorie până la vârsta de pensionare
- b.) obligatorie până la vârsta de 35 de ani
- c.) obligatorie peste 35 de ani
- d.) facultative

3. O persoană beneficiază de pensia facultativă (Pilonul III) dacă are minim:

- a.) 50 de ani
- b.) 45 de ani
- c.) 55 de ani
- d.) 60 de ani

4. Pensia ocupațională a luat naștere pentru:

- a.) a mării veniturile participanților la pensie
- b.) a mării bugetul de stat
- c.) a mării veniturile angajatorului
- d.) a scădea cheltuielile

5. Fondurile de pensii privat investesc banii contribuabililor în:

- a.) jocuri de noroc
- b.) titluri de stat
- c.) dezvoltarea infrastructurii

d.) dezvoltarea învățământului

5X0,5=2,5 puncte

III. Apreciați cu A dacă enunțul este adevărat sau cu F dacă este fals:

1. Pensia ocupațională nu este asemănătoare cu cea facultativă. F
2. La pensia facultativă nu pot contribui cei care lucrează pe cont propriu. F
3. CAS-ul reprezintă 25% din venitul brut. A
4. Persoana care are contract de muncă și angajatorul plătește CAS-ul poate să-și aleagă un fond de pensii administrat privat în termen de 4 luni de la prima sa angajare. A

4X0,5=2 puncte

Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundeți la întrebări:

”Pentru a adera la un fond de pensii administrat privat este necesar semnarea unui act de aderare (contract) pentru persoanele care sunt angajate și pentru care angajatorul plătește contribuția pentru asigurări sociale depunând lunar declarații nominale privind plata acestuia, iar pentru cele ce sunt liber profesionale este necesar încheierea unui contract de asigurare socială cu C.N.P.P. pe baza căruia este evidențiată plata CAS-ului direct în contul instituției. Înaintea semnării contractului, participantului i se oferă documentarea schemei de pensii private ce include informații despre: riscuri financiare, tehnice, distribuția riscurilor, drepturi și obligațiile părților Programul de formare profesională continuă FinTTT etc. O dată ce participantul a fost de acord cu schema prezentată, se dorește semnarea actului de aderare ce nu poate fi făcută de către alte persoane ca și reprezentanți ai participanților. Acesta se întocmește în 2 exemplare, astfel unul rămâne administratorului fondului de pensii, iar unul participantului care s-a atașat acestui fond. După semnarea contractului, persoana devine participant al Pilonului II, iar în situația în care a fost repartizat la un fond de pensii administrat privat aleatoriu de către angajator, devine participant în momentul validării contractului.”

(Fragment din cursul FinTTT sistemul de pensii privat)

1. La care Pilon se referă textul prezentat?
2. Enumerați două informații care li se oferă participantului înainte de a semna un contract de pensii administrat privat!
3. În câte exemplare se semnează un act de aderare la un fond de pensii private?

3X0,5=1,5 puncte

BAREM DE CORECTARE

*Pentru rezolvarea tuturor itemilor se acordă 9 de puncte. Din oficiu se acordă 1 punct.
Timpul de lucru este 50 minute.*

- I. Se acordă câte 6X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 3 puncte
1. privat
  2. obligatorie
  3. opționale
  4. salariu
  5. pensie
  6. valoare
- II. Se acordă câte 5X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 2,5 puncte
1. c
  2. b
  3. d
  4. a
  5. b
- III. Se acordă câte 4X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 2 puncte
1. F
  2. F
  3. A
  4. A
- IV. Se acordă câte 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 1,5 puncte
1. Pilonul II
  2. oricare două dintre cele enumerate: riscuri financiare, tehnice, distribuția riscurilor, drepturile părților, obligațiile părților
  3. două (unul rămâne la administratorul fondului de pensii, altul la participantului).

TEST DE EVALUARE SUMATIVĂ

I. Încercuți litera corespunzătoare răspunsului corect!

2,5 puncte

1. Se referă la Pilonul II:
  - a. activele din cont nu pot fi moștenite
  - b. este o pensie de stat
  - c. activele din cont pot fi moștenite.

2. Conturile se pot verifica în cazul:
  - a. Pilonului I
  - b. Pilonului II
  - c. Pilonului V.

3. Sistemul de pensii privat este supravegheat de:
  - a. ANAF
  - b. DNA
  - c. ASF

4. Se referă la Pilonul III:
  - a. banii strânși sunt plătiți imediat pensionarilor
  - b. banii strânși sunt investiți, deci nu pot fi plătiți imediat
  - c. banii strânși se plătesc peste 5 ani

5. NU face parte din sistemul de pensii privat:
  - a. Pensia facultativă;
  - b. Pensia ocupațională;
  - c. Pensia de stat.

II. Completați spațiile libere cu termeni potriviți ca propoziția să fie adevărată:

1. În țara noastră, sistemul pensiilor private a luat naștere în anul .....
2. Pensia ..... cuprinde Pilonul II și Pilonul III.
3. Pensia administrată privat până la ..... de ani este obligatoriu.
4. În cazul Pilonului II se pot ..... sumele strânse.
5. În anul 2020 a fost introdus Pilonul ..... numită și pensia ocupațională.

2,5 puncte

III. Grupați corect coloanele:

1. 3,75%	a. CAS
2. 21,25%	b. Pilon II
3. 25%	c. Pilon I

1,5 puncte

IV. Comparați Pilonul I cu Pilonul II precizând o asemănare și două deosebiri

1,5 puncte

BAREM DE CORECTARE

*Pentru rezolvarea tuturor itemilor se acordă 8 puncte. Din oficiu se acordă 2 puncte.
Timpul de lucru este 50 minute.*

- I. Se acordă câte 5x0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 2,5 puncte
1. c
  2. b
  3. c
  4. b
  5. c
- II. Se acordă câte 5X0,5 puncte pentru răspunsul corect de mai jos: 2,5 puncte
1. 2007
  2. privată
  3. 35
  4. verifica
  5. IV
- III. Se acordă 3X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect. 1,5 puncte
- 1-b
  - 2-c
  - 3-a
- IV. Se acordă 3X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect. 1,5 puncte

Nume și prenume elev.....

Data.....

TEST DE EVALUARE PREDICTIV

I Încercuiți litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Principalul factor pentru care a fost introdus sistemul de pensii privat a fost:

- a) întinerirea populației
- b) îmbătrânirea populației
- c) numărul mare a persoanelor care contribuie la fondul de pensii
- d) interesul populației față de sistemul de pensii privat

2. Nu face parte din sistemul de pensii privat:

- a) Pilonul I
- b) Pilonul II;
- c) Pilonul III
- d) Pilonul IV

3. Pensia administrate privat:

- a) este obligatoriu până la vârsta de pensionare
- b) este opțională până la vârsta de pensionare
- c) este obligatoriu numai pentru cei care lucrează la negru
- d) este obligatoriu până la vârsta de 35 de ani

4. Pensia facultativă este plătită de către:

- a) salariat și angajator
- b) stat
- c) stat și salariat
- d) stat și angajator

5. Suma maximă cu care se poate contribui la Pilonul III și se deduce din impozitul pe venit este de:

- a) 100 euro
- b) 140 euro
- c) 410 euro
- d) 400 euro

6. Administratorul fiecărei fond de pensii privat este obligat să acorde participanților:

- a) o sumă minimă de bani
- b) o sumă de 1000 de lei pe lună
- c) nu are nici o obligație
- d) o sumă cât mai mare de bani

0,5X6=3 puncte

II. Stabiliți care dintre enunțuri sunt adevărate și care false. Dacă afirmația este adevărată scrieți după propoziție o literă A, în caz contrar un F dacă aceasta este falsă.

- a) Un factor pentru care a fost reformat sistemul de pensii a fost că cea veche a concepută la o altă realitate economică.

- b) Înainte de a fi reformat sistemul de pensii beneficiau de pensie numai cei care au lucrat cel puțin 15 ani.
- c) Pilonul II și III a fost introdus pentru a obține venituri suplimentare la pensionare.
- d) Beneficiază de pensia administrată privat și persoanele care nu plătesc CAS.
- e) Instituțiile ce dețin un fond de pensii privat funcționează fără autorizație.
- f) Cei care participă la un fond de pensie privată pot verifica sumele de bani aflate în cont.

0,5X6=3 puncte

I. Completați spațiile libere cu termenii potriviți din lista dată:

1. Angajații pot participa la un singur fond de pensii administrat .....
2. Contribuțiile către ..... se transferă într-un fond de pensii.
3. Pensia ..... este aceea prin care o persoană își crește veniturile disponibile la pensionare.
4. Pensia ..... este o pensie opțională.
5. Fondurile de pensii privat ..... banii contribuți în diverse titluri de valoare.
6. Este ..... participarea la mai multe fonduri de pensii facultative.

0,5X6=3 puncte

Lista termenilor: Pilonul II, ocupațională, Pilonul I, investesc, Pilonul III, privat, facultativă, permisă

1 punct din oficiu

BAREM DE CORECTARE

I. Se acordă câte 6X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 3 puncte

1. b
2. a
3. d
4. c
5. d
6. a

II. Se acordă câte 6X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 3 puncte

1. A
2. F
3. A
4. F
5. F
6. A

III. Se acordă câte 6X0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect: 3 puncte

1. privat
2. Pilonul II
3. facultativă
4. ocupațională
5. investesc
6. permisă

Resurse materiale

- Tablă
- Laptop
- Proiector
- Fișe de lucru
- Programa școlară pentru disciplina Educație socială - Educație Economico-financiară, clasele V-VIII, aprobată prin OMEN Nr. 3393 din 28.02.2017, București 2017
- Manualul de Educație socială - Educație Economico-financiară de clasa a VIII - a, Editura Litera, Autori: Elena Lucia Bălan, Ortansa Moise, Violeta Elena Hera, 2020.
- Sistemul de pensii privat – material prezentat în cadrul programului de formare profesională continuă FinTTT
- Aplicații pensii private - material prezentat în cadrul programului de formare profesională continuă FinTTT
- Programul de formare profesională continuă FinTTT – Sistemul pensiilor private – Lector Dan Alexandru Chitic
- Manualul practic pentru utilizatorul de servicii financiare, Editura AGIR
- www.asfromania.ro/edu
- <https://www.youtube.com/watch?v=w4ZVOot6r-U&t=26s>
- <https://asfromania.ro/app.php/ro/a/1707/fonduri-de-pensii>
- <https://www.metropolitanlife.ro/blog/economii-pentru-un-viitor-mai-sigur/ghidul-pensiilor-totul-despre-pensia-privata/>
- www.asfromania.ro/edu 2. www.eiopa.europa.eu
- http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/protectie_sociala/pensii/2016_Despre_sistemul_de_pensii_Romania.pdf
- https://pensiibcr.ro/content/dam/ro/bcr/www_pensiibcr_ro/csr/Ghid_Pensii.pdf